

What and Where is the Middle East?

המזרח התיכון בעידן המודרני –

1. מה זה 'המזרח התיכון'?

2. מה זה 'העידן המודרני'?

1. המונח – 'מזרח תיכון' – אינו ברור לגמרי. אין מדובר בתיכון ואין מדובר במזרח. זהו מונח שנטבע ע"י אנשים הסתכלו על המזרח ממקום אחר – כנראה ממערב אירופה או ארה"ב – כשסתכלים מאזורים אלו לעבר המזרח הרחוק, אז המזרח התיכון נמצא ביניהם. זאת אומרת, ש'מזרח תיכון' הוא מונח שנטבע ע"י זרים, אך משמש גם את תושבי המזרח התיכון עצמם. המונח עצמו נטבע ע"י היסטוריון ימי אמריקאי בשם אלפרד תייר מהן בשנת 1902. העובדה שהמונח נטבע ע"י זרים ואומץ על ידי המקומיים, משקף את ההשפעה העצומה שיש למדינות זרות בהיווצרות והשפעה על המזרח התיכון. הזמן ב'מזרח התיכון' מחושב לפי זמן גריגוריאני – מערבי. יש אמנם לוח שנה יהודי ומוסלמי, אך לא הם שמכתיבים את הזמן במזה"ת. כך שגם המרחב וגם הזמן במזה"ת אינם נקבעים ע"י המקומיים, אלא ע"י זרים. – מדגיש את השפעת הזרים על המקום.

אז היכן נמצא המזה"ת ואילו מדינות נכללות בו? לא ברור לגמרי. כל מדינות ערב – ממרוקו במערב, דרך מדינות המפרץ, כמו כוית, ערב הסעודית, ועוד 3 מדינות לא ערביות – טורקיה, איראן וישראל. - המזה"ת 'כמעשה טלאים' של זרים - Nation-state VS. State-Nation: במזה"ת נכון יותר לדבר state-nation ולא על nation-state. באירופה, המדינות קמו/נוצרו כדי לייצג את הזהות הלאומית, הלשונית והטריטוריאלית שלהן. הן קמו כדי לתת מענה לאומה שלהם. אך במזה"ת מדינות הוקמו עוד לפני שהיו "מדינות לאום", לפני שהיה לאום.

2. Religion Belief vs. Territory and Language

בעבר, לא היה עם פלסטינאי או עם ירדני, כשמדינות אלו קמו. אך ככל שמדינות אלו התקיימו, החלו לצמוח האומות גם כן, עם זהות טריטוריאלית מוגדרת. אלו state-nation (לאומים שהתהוו אחרי היווצרות המדינה) ולא nation-state (מדינה שנוצרה אחרי שכבר היה לאום/אומה- דפוס אירופאי). זהות קולקטיבית הוגדרה ע"י הדת שאפיינה את הקבוצה/עם ולא ע"פ הטריטוריה בה ישבו או השפה אותה דיברו.

ההשפעה האירופאית היא זו שהשפיעה על הזהות להתבסס יותר על טריטוריה או שפה.

המזה"ת עובר שינויים של המערב במאה ה-19 – תקופה חשובה של רפורמה.

הרפורמה הראשונה – העותמנית – משמעותית – התנזימת.

הרפורמה השנייה – האיסלמית – שקמה במפגש עם המערב – הוגים איסלמיים חיפשו דרכים להגיע לסינתיזה/מיזוג בין המדע והפילוסופיה של המערב לדת האיסלאם. אימוץ המדע, המודרניזציה והפילוסופיה המערביים מבלי לאבד את זהותם האיסלמית.

אז החלו להתעורר שינויים. הלאומיות היא אחד מהם – לא עוד ריבונות האל, אלא ריבונות של האדם. – אחד השינויים המהפכניים החשובים ביותר במאה ה-19-20.

בסוף מלה"ע ה-1 – 1918 – האימפריה העותמנית, ששלטה 400 שנה בארצות ערב, הגיעה לקיצה. אך אותן מדינות ערב, לא ראו בשלטון העותמני ככובש אימפריאליסטי, אלא כשלטון מוסלמי לגיטימי. – טורקים מוסלמים ששולטים בערבים מוסלמים. – מה שחשוב הוא שהם מוסלמים ולא טורקים. המחלוקת לגבי האימפריה העותמנית החלה לצמוח רק לקראת סוף השלטון שלהם וגם לא על ידי כולם.